

De treures staat op een plein met een terrasje en bankjes onder de boom.

Van de Greef: 'Deze adellijke boom kan niet zomaar weg als brandhout'

Helpers van historische treures bij kasteel worden tot ridder geslagen

Een treures op de binnenplaats van het Brabantse kasteel Heeswijk is ziek, maar krijgt van de huismeester van het kasteel, Hein van de Greef, ondergrondse ondersteuning, om de resterende jaren zo gerieflijk mogelijk te maken.

Auteur: Santi Raats

4 min. leestijd

De treures staat al bijna 130 jaar pal voor de deur van de waterburcht uit de elfde eeuw en is in 1890 geplant ter nagedachtenis aan jonkheer Louis Marie Chrétien van den Bogaerde van Terbrugge, Heer van Heeswijk en Dinther. Het was in die tijd usance om een treures te planten na de dood van een jonkheer.

Puin in de bodem

In de loop van de tijd heeft deze boom veel moeten doorstaan. Huismeester Van de Greef zorgt sinds vijftien jaar voor het kasteel en de kasteeltuin en woont met zijn gezin in de tuinmanwoning: 'De ondergrond is geen boomvriendelijke omgeving. Bovendien is de binnenplaats door de eeuwen heen opgehoogd met puin dat vrijkwam bij de kasteelrenovaties die in het verleden hebben plaatsgevonden. In deze slechte grond is de treures destijds geplant. Daarna is er de afgelopen 130 jaar flink wat in de grond geroerd. Zo is enkele decennia geleden het koetshuis verbouwd. Ook zijn er stookolietanks uit de grond verwijderd, die er waarschijnlijk in zijn gelegd toen de baron en barones in 1949 hun intrek in het kasteel namen.'

Bodemonderzoek

Van de Greef herkende de achteruitgang van de treures en schakelde via zijn netwerk Bas van Buuren (BVB) in om een onderzoek naar de groeiplaats van de boom uit te voeren. Dit gebeurde door ETT'er Jarno van Veelen onder toezicht van het hoofd landschaping bij BVB, Marc Spierings. 'Uit het groeiplaatsonderzoek bleek dat de treures lijdt aan essentaksterfte, maar nog redelijk vitaal is en het behouden waard. Er werd voor dit onderzoek

ACTUEEL

handmatig een sleuf gegraven van een meter diep. We zagen dat de boom wel oppervlakkig wortelde langs de stam. Ik had de boom de afgelopen jaren compost toegediend, omdat ik zag dat hij slecht in zijn vel zat. Waarschijnlijk hebben de wortels van de boom geprobeerd daar voeding vandaan te halen. Maar toen we dieper groeven, zagen we pas op 1,20 meter diepte dikke wortels. BVB schatte in dat de treures door de essentaksterfte nog zo'n vijftien jaar te gaan heeft en was bereid om bomengrond te doneren, om de groeiplaats van de boom te verbeteren door een grotere boomspiegel aan te leggen. Ook werd ons geadviseerd om beluchtingsbuizen en irrigatiebuizen aan te leggen. Voor deze producten en voor de werkzaamheden kwam Greenmax in beeld, eventueel als cosponsor. Ik besloot om beide partijen in te schakelen. Aan de ziekte is niets meer te doen, die is chronisch; maar ik wilde de es wel een zo goed mogelijke kwaliteit van leven bieden zolang hij er nog staat! Hij lacht: 'Omhakken en iets nieuws planten, is geen optie. Deze adellijke boom kan niet zomaar weg als brandhout.'

De boom staat op een plein dat is opgehoogd met puin van kasteelrenovaties uit het verleden

Aanleg van het boombunkersysteem.

Functiebehoud van het plein

Eric van Oss, eigenaar van Greenmax: 'Ik zei: natuurlijk gaan we dit project sponsoren. Ik ben opgegroeid in de nabijheid van het kasteel en ook ons bedrijf ligt er vlakbij.' Toen Van Oss op locatie kwam kijken, zag hij dat een grotere boomspiegel geen geschikte optie was. Werner Hendriks, boombunkerspecialist bij Greenmax-dochter Treebuilders, legt uit waarom: 'Natuurlijk gaat de voorkeur uit naar een zo groot mogelijke open groeiplaats en boomspiegel. Maar zoals zo vaak moest er ook op deze locatie rekening gehouden

Kasteel Heeswijk is een populaire trouw- en feestlocatie vanwege de romantische sfeer.

Werner Hendriks

Een treures in een particulier tuintje was allang gekapt en vervangen

worden met meerdere functies van het plein waarop de treures staat. Het kasteelplein wordt namelijk gebruikt voor feesten en bruiloften vanwege de betoverende sfeer. Het vergroten van de boomspiegel zou ten koste gaan van het beperkte verharde oppervlak. Op het plein ligt een terras bij de boom, en er staan bankjes onder. Het zou jammer zijn als het plein aan uiterlijk en functionaliteit moest inleveren en de bankjes niet meer onder de boom zouden kunnen staan', aldus Van Oss, die zelf zijn trouwerij hield op dit kasteel.

Boombunkeraanleg

'We hebben de aanleg van een boombunker geadviseerd', zegt Van Oss. 'Treebuilders, ons dochterbedrijf, heeft het Treeparker-wortelbunkersysteem uit voorraad geleverd. Treeparker zorgt voor een onverdichte groeiplaats en boven op de bunkers komt bestrating. De zitbankjes kunnen dan weer onder de boom geplaatst worden. Zo behoudt het plein esthetisch zijn karakter, maar kunnen we de leefomstandigheden van de boom toch verbeteren.'

Van de Greef: 'De boombunker ligt op een diepte van 120 cm. In het bunkersysteem ligt de bomengrond. Hopelijk gaan de wortels nu in deze bomengrond voedsel zoeken. Ik wil graag dat de treures vitaler wordt en sterker in het blad komt te staan.' Hendriks heeft goede hoop: 'Net als bij mensen geldt ook voor bomen: hoe gezonder en beter de leefomstandigheden zijn, hoe beter de

weerbaarheid tegen ziektes. Helaas hebben bijna alle treouessen essentaksterfte onder de leden. En natuurlijk sterven er veel, maar niet allemaal: het verschilt per situatie. Maar een es met gunstige leefomstandigheden heeft meer kans om door de ziekte heen te groeien.'

Normaal gesproken begeleidt Greenmax/Treebuilders de aanleg van boombunkers, maar dit keer hebben ze die zelf aangelegd tijdens een teambuildinguitje. Hendriks, lachend: 'Het was een ludieke kans om onze binnendienstmedewerkers zelf eens een boombunker te laten aanleggen.' Ondanks de aanleg van de boombunker blijft de toekomst van de boom in het ongewisse, volgens hem. 'Pas na een jaar is te zien of de treures zich weer gaat herstellen na een jarenlange neerwaartse levensverwachting. Zo'n levensverlengende operatie valt natuurlijk niet zomaar elke boom ten deel: als dit een treures was geweest in een gemiddelde particuliere tuin, was hij allang gekapt en was er iets nieuws voor teruggeplant.'

Hoogwelgeboren heer Van Oss

Als dank voor de gedoneerde wortelbunker is Van Oss overigens later in het jaar tijdens een officiële bijeenkomst tot ridder van kasteel Heeswijk geslagen. Voortaan gaat Eric door het leven als 'Hoogwelgeboren Heer Van Oss'. Hendriks: 'Er bestaat een hele club ridders van het kasteel. Vroeger beschermden ridders het kasteel op een fysieke manier met zwaard en schild; tegenwoordig doen ze dat door sponsorschap. Het ridderschap geeft privileges. Wanneer wij buitenlandse contacten ontvangen, gaan we vaak eten in het kasteel. Als ridder worden we met onze gasten toegelaten tot de bijzondere delen van het kasteel. Daarmee laten we vooral buitenlandse gasten niet alleen een van onze projecten zien, maar ook de cultuurhistorie van ons land.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/26935/van-de-greef-deze-adellijke-boom-kan-niet-zomaar-weg-als-brandhout